

قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان*

فصل اول: تعاریف

ماده ۱. تعاریف

۱-۱- مصرف‌کننده: هر شخص حقیقی و یا حقوقی است که کالا یا خدمتی را خریداری می‌کند.

۱-۲- عرضه‌کنندگان کالا و خدمات: به کلیه تولیدکنندگان، واردکنندگان، توزیع‌کنندگان، فروشندگان کالا و ارائه‌کنندگان خدمات اعم از فنی و حرفه‌ای و هم‌چنین کلیه دستگاه‌ها، مؤسسات و شرکت‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است و به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم و به صورت کلی یا جزئی کالا یا خدمت به مصرف‌کننده ارائه می‌نمایند اطلاق می‌شود.

۱-۳- ضمانت‌نامه کالا یا خدمات: سندی است که تولیدکننده، واردکننده، عرضه‌کننده یا تعمیرکننده هر دستگاه فنی به خریدار یا سفارش‌دهنده کالا و خدمات می‌دهد تا چنانچه ظرف مدت معین عیب یا نقص فنی در کالای فروخته شده یا خدماتی که انجام گردیده مشاهده شود، نسبت به رفع عیب، یا تعویض قطعه یا قطعات معیوب و یا دستگاه بدون أخذ وجه و یا پرداخت خسارات وارده اقدام کند.

۱-۴- عیب: منظور از عیب در این قانون زیاده، نقیصه یا تغییرحالتی است که موجب کاهش ارزش اقتصادی کالا یا خدمات گردد.

۱-۵- تبانی: هرگونه سازش و مواضعه بین عرضه‌کنندگان کالا و خدمات به منظور افزایش قیمت یا کاهش کیفیت یا محدود نمودن تولید یا عرضه کالا و خدمات یا تحمیل شرایط غیرعادلانه براساس عرف در معاملات.

۱-۶- صورت‌حساب فروش: سندی است که در آن مشخصات کالا یا خدمات انجام‌گرفته، با ذکر قیمت، تاریخ و میزان مورد معامله درج شود.

تبصره: در خصوص آن دسته از خدماتی که ارائه آنها عرفاً با بلیط یا قبض صورت می‌گیرد، بلیط یا قبض حکم صورت‌حساب را دارد و در آن، علاوه بر اطلاعات مصرف و مشخصات کیفی و کمی، نحوه محاسبه قیمت باید به صورت شفاف و ساده درج گردد.

فصل دوم: وظایف عرضه‌کنندگان کالا و خدمات

در قبال حقوق مصرف‌کنندگان

ماده ۲. کلیه عرضه‌کنندگان کالا و خدمات، منفرداً یا

مشترکاً مسؤول صحت و سلامت کالا و خدمات عرضه‌شده مطابق با ضوابط و شرایط مندرج در قوانین و یا مندرجات قرارداد مربوطه یا عرف در معاملات هستند اگر موضوع معامله کلی باشد در صورت وجود عیب یا عدم انطباق کالا با شرایط تعیین‌شده، مشتری حق دارد صرفاً عوض سالم را مطالبه کند و فروشنده باید آن را تأمین کند و اگر موضوع معامله جزئی (عین معین) باشد مشتری می‌تواند معامله را فسخ کند یا ارش کالای معیوب و سالم را مطالبه کند و فروشنده موظف است پرداخت کند. در صورت فسخ معامله از سوی مشتری پرداخت خسارت از سوی عرضه‌کننده منتفی است.

تبصره: چنانچه خسارت وارده ناشی از عیب یا عدم کیفیت باشد و عرضه‌کنندگان به آن آگاهی داشته باشند، علاوه بر جبران خسارت به مجازات مقرر در این قانون محکوم خواهند شد. چنانچه اقدام آنان واجد عناوین مجرمانه دیگر باشد، مشمول همان قانون خواهند بود.

ماده ۳. عرضه‌کنندگان کالا و خدمات و تولیدکنندگان مکلفند:

۱-۳- ضمانت‌نامه‌ای را که دربردارنده مدت و نوع ضمانت است همراه با صورت‌حساب فروش که در آن قیمت کالا یا اجرت خدمات و تاریخ عرضه درج شده باشد به مصرف‌کنندگان ارائه نمایند.

۲-۳- اطلاعات لازم شامل: نوع، کیفیت، کمیت، آگاهی‌های مقدم بر مصرف، تاریخ تولید و انقضای مصرف را در اختیار مصرف‌کنندگان قرار دهند.

۳-۳- نمونه کالای موجود در انبار را جهت فروش در معرض دید مصرف‌کنندگان قرار دهند و چنانچه امکان نمایش آن‌ها در فروشگاه وجود ندارد باید مشخصات کامل کالا را به اطلاع مصرف‌کنندگان برسانند.

تبصره ۱: فروش اجباری یک یا چند نوع کالا یا خدمت به همراه کالا یا خدمت دیگر ممنوع می‌باشد.

تبصره ۲: داشتن نشان استاندارد در مورد کالا و خدمات مشمول استاندارد اجباری، الزامی است.

تبصره ۳: فهرست انواع کالا و خدمات، نوع اطلاعات، نحوه اعلام آن، سقف ارزش کالا و خدماتی که نیاز به صدور ضمانت‌نامه و صورت‌حساب دارد ظرف مدت چهارماه توسط وزارت بازرگانی و با همکاری وزارتخانه‌ها، دستگاه‌ها و مؤسسات ذی‌ربط تعیین و اعلام می‌شود.

تبصره ۴: وزارت بازرگانی موظف است فهرست مربوط

به اقلام دارویی و تجهیزات پزشکی واحدهای خدمات پزشکی اعم از تشخیصی و درمانی را با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و اعلام نماید.

ماده 4. کلیه عرضه‌کنندگان اعم از تولیدکنندگان و واردکنندگان کالاهای سرمایه‌ای از جمله خودرو (سنگین یا سبک)، ماشین‌آلات صنعتی، کشاورزی، راهسازی، لوازم خانگی، مصنوعات الکتریکی و الکترونیکی، صوتی، تصویری و وسایل ارتباطی مکلف به داشتن نمایندگی رسمی و تعمیرگاه مجاز، تأمین قطعات یدکی و ارائه سرویس و خدمات بعد از فروش می‌باشند.

ماده 5. کلیه عرضه‌کنندگان کالا و خدمات مکلفند با الصاق برچسب روی کالا، یا نصب تابلو در محل کسب یا حرفه، قیمت واحد کالا یا دستمزد خدمت را به‌طور روشن و مکتوب به گونه‌ای که برای همگان قابل رؤیت باشد، اعلام نمایند.

ماده 6. کلیه دستگاه‌های دولتی و عمومی، سازمان‌ها، شرکت‌ها، بانک‌ها، نهادها، شهرداری‌ها و همچنین دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است ملزم می‌باشند در ابتدا کلیه اطلاعات لازم در خصوص انجام کار و ارائه خدمت را در اختیار مراجعان قرار دهند.

تبصره: آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط حداکثر ظرف مدت شش ماه تهیه و به‌تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده 7. تبلیغات خلاف واقع و ارائه اطلاعات نادرست که موجب فریب یا اشتباه مصرف‌کننده از جمله از طریق وسایل ارتباط جمعی، رسانه‌های گروهی و برگه‌های تبلیغاتی شود، ممنوع می‌باشد.

تبصره: آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی حداکثر ظرف مدت شش ماه تهیه و به‌تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده 8. هرگونه تبانی و تحمیل شرایط از سوی عرضه‌کنندگان کالا و خدمات، که موجب کاهش عرضه یا پایین آوردن کیفیت، یا افزایش قیمت شود، جرم محسوب می‌شود.

فصل سوم: تشکیل انجمن‌های حمایت از حقوق

مصرف‌کنندگان

ماده 9. به‌منظور ساماندهی مشارکت مردمی در اجراء سیاست‌ها و برنامه‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان، به موجب این قانون انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان تأسیس می‌شود و در این قانون «انجمن» خوانده خواهد شد.

تبصره 1: انجمن تشکل غیرانتفاعی، غیردولتی و دارای شخصیت حقوقی مستقل می‌باشد که پس از ثبت در وزارت بازرگانی رسمیت می‌یابد.

تبصره 2: در مرکز استان‌ها و شهرستان‌ها انجمن استان و شهرستان و در تهران علاوه بر انجمن شهرستان و استان انجمن ملی حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان نیز تشکیل می‌گردد.

تبصره 3: حوزه فعالیت انجمن‌های استان و شهرستان تابع حوزه‌ی جغرافیایی تعیین‌شده در قانون تقسیمات کشوری است.

ماده 10. اعضای زیر به عنوان شورای عمومی مؤسس انجمن ملی حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و برای مدت دو سال تعیین می‌شوند:

- وزیر بازرگانی رئیس شورا؛

- وزیر دادگستری یا معاون وی؛

- وزیر کشور یا معاون وی؛

- دو نماینده از مجلس شورای اسلامی (یک نفر از کمیسیون اجتماعی و یک نفر از کمیسیون اقتصادی به انتخاب مجلس شورای اسلامی) به عنوان ناظر؛

- رییس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان به عنوان دبیر شورا؛

- رییس مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران؛

- رییس سازمان نظام پزشکی کشور؛

- یک نفر معتمد و آشنا به امور تولید، خدمات، عرضه،

تقاضا و قیمت با معرفی مجمع امور صنفی تولیدی؛

- یک نفر آشنا به امور تولید، خدمات، عرضه، تقاضا و

قیمت با معرفی مجمع امور توزیعی؛

- سه نفر از اعضای شوراهای شهر به انتخاب وزیر

کشور؛

- یک نفر به انتخاب رییس قوه قضاییه؛

- رییس کانون وکلای دادگستری.

شورای عمومی مؤسس انجمن موظف است اساسنامه انجمن را تصویب و تمهیدات لازم را برای مشارکت مردمی و تشکیل انجمن‌های ملی، استانی و شهرستانی فراهم کند.

ماده 11. فعالیت‌های سیاسی، تجاری و انتفاعی توسط این انجمن‌ها ممنوع می‌باشد.

ماده 12. وظایف و اختیارات انجمن‌ها به شرح ذیل است:

1- آگاه‌سازی مصرف‌کنندگان از طریق رسانه‌های گروهی و ارتباط جمعی، انتشار نشریه، برگزاری مصاحبه و همایش و تشکیل دوره‌های آموزشی عمومی و تخصصی.

2- ارائه نظریات مشورتی و همکاری با دستگاه‌های ذی‌ربط اجرایی به جهت اجراء مؤثر مقررات امور مربوط به حقوق مصرف‌کنندگان.

3- بررسی شکایات و ارائه خدمات مشاوره‌ای و حقوقی به مصرف‌کنندگان.

4- ارجاع دعاوی به مراجع ذی‌ربط در صورت

بررسی نموده و نسبت به حل و فصل آن اقدام نمایند یا برای رسیدگی به سازمان تعزیرات حکومتی ارسال نمایند و نیز ناظران و بازرسان کمیسیون‌های نظارت موضوع ماده (52) قانون نظام صنفی شکایات اشخاص را از تخلفات واحدهای صنفی مورد بررسی قرار داده و در صورت احراز تخلف مراتب را برای رسیدگی به سازمان تعزیرات حکومتی ارسال نمایند.

فصل پنجم: جریمه‌ها و مجازات

ماده 18. چنانچه کالا یا خدمات عرضه‌شده توسط عرضه‌کنندگان کالا یا خدمات معیوب باشد و به واسطه آن عیب، خساراتی به مصرف‌کننده وارد گردد متخلف علاوه بر جبران خسارات به پرداخت جزای نقدی حداکثر تا معادل چهار برابر خسارت محکوم خواهد شد.

ماده 19. عرضه‌کنندگان کالا و خدمات و تولیدکنندگانی که مبادرت به تخلفات موضوع مواد (3) الی (8) این قانون نمایند در صورت ورود خسارات ناشی از مصرف همان کالا و خدمات به مصرف‌کنندگان علاوه بر جبران خسارت وارده به جزای نقدی حداکثر معادل دو برابر خسارت وارده محکوم خواهند شد.

تبصره: در صورتی که عرضه‌کنندگان کالا و خدمات از ایفاء هریک از تعهدات خود در قبال خریدار خودداری کرده و یا آن را به صورت ناقص و یا با تأخیر انجام دهند مکلفند علاوه بر انجام کامل تعهد، خسارت وارده را جبران نمایند.

ماده 20. مراجع ذی‌صلاح رسیدگی‌کننده می‌توانند علاوه بر مجازات‌های مقرر قانونی، عرضه‌کنندگان کالا و خدمات یا تولیدکنندگان و فروشندگان را مجبور به جمع‌آوری کالاهای عرضه‌شده به منظور تعمیر و اصلاح و رفع عیب کالاهای فروخته‌شده یا خدمات عرضه‌شده نمایند.

ماده 21. آیین‌نامه اجرایی مربوط به این قانون ظرف مدت سه ماه توسط وزارتخانه‌های بازرگانی و دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده 22. از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون رسیدگی به تخلفات افراد صنفی توسط سازمان تعزیرات حکومتی و براساس مجازات‌های مقرر در قانون نظام صنفی مصوب 1382/12/24 مجلس شورای اسلامی و سایر قوانین انجام خواهد گرفت و قوانین مغایر لغو و بلااثر می‌گردد.

هم‌چنین پرونده‌های مفتوحه در هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر قانون نظام صنفی از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون به سازمان تعزیرات حکومتی ارجاع خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر بیست و دو ماده و پانزده تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ پانزدهم مهرماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1388/7/23 به تأیید شورای نگهبان رسید.

درخواست خواهان.

ماده 13. منابع مالی انجمن‌ها به شرح زیر است:

13-1. اخذ کارمزد برای جبران هزینه‌های متقبل شده پس از استیفاء حقوق مصرف‌کننده از محکوم علیه.

تبصره: میزان کارمزد انجام خدمات در هر حال نباید از پنج درصد (5%) محکوم‌به استیفاء شده تجاوز کند.

13-2. کمک‌های انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کننده بین‌المللی و مردمی که در راستای اهداف انجمن باشد.

تبصره: حداقل ده درصد (10%) از منابع انجمن صرف انجام تبلیغات، انتشار جزوات و نشریات و اطلاع‌رسانی به مصرف‌کنندگان می‌شود.

فصل چهارم: نحوه رسیدگی و حمایت

ماده 14. به‌منظور تسهیل و تسریع در رسیدگی به تخلفات و در راستای استیفاء حقوق مصرف‌کنندگان، انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان می‌توانند شکایات واصله از افراد حقیقی و حقوقی را در حدود موارد مذکور در بندهای (2)، (3) و (4) ماده (12) این قانون بررسی نموده و در صورت عدم توافق طرفین (شاک و مشتکی عنه) یا جهت رسیدگی قانونی به سازمان تعزیرات حکومتی ارجاع نمایند. سازمان مذکور موظف است شکایات مربوط به صنوف مشمول قانون نظام صنفی را در مواردی که واجد عناوین مجرمانه نباشد براساس قوانین و مقررات مربوطه رسیدگی و حکم لازم را صادر و اجراء نماید.

ماده 15. به منظور اجرای مقررات این قانون و سایر قوانین و مقرراتی که موضوع آن‌ها به طور صریح یا ضمنی حمایت از حقوق مصرف‌کننده است، وزارت بازرگانی مکلف است از طریق بازرسان سازمان‌های ذی‌ربط خود فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع این قانون را نظارت و بازرسی نموده و در صورت مشاهده تخلف مراتب را به سازمان تعزیرات حکومتی جهت رسیدگی گزارش نماید.

ماده 16. مسؤولیت جبران خسارات وارده به مصرف‌کننده با تشخیص مرجع رسیدگی‌کننده به عهده شخص حقیقی یا حقوقی اعم از خصوصی و دولتی می‌باشد که موجب ورود خسارت و اضرار به مصرف‌کننده شده است. درمورد شرکت‌های خارجی علاوه بر شرکت مادر، شعبه یا نمایندگی آن در ایران مسؤول خواهد بود.

تبصره: در کلیه مواردی که تخلف از ناحیه اشخاص حقوقی باشد خسارت باید از اموال شخص حقوقی پرداخت شود ولی مسؤولیت جزایی متوجه مدیرعامل و یا مدیر مسؤول شخص حقوقی است.

ماده 17. اتحادیه‌های صنفی موظفند شکایات اشخاص را از تخلفات واحدهای صنفی مشمول قانون نظام صنفی

الحاق یک تبصره به قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل*

ماده واحده: متن زیر به عنوان یک تبصره به ماده واحده قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب 1373/10/11 به شرح زیر الحاق می‌شود:

تبصره: عضویت هم‌زمان کلیه اشخاص شاغل در هر یک از قوای سه‌گانه و مؤسسات و سازمان‌های تابعه آن‌ها و شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام بوده و به هر مقدار از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند، در شورای نگهبان به جز مشاغل آموزشی موضوع تبصره یک و افراد موضوع تبصره 8 قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب 1373 به عنوان حقوقدان ممنوع است و این ممنوعیت شامل اعضای کنونی شورای نگهبان که قبل از این قانون انتخاب شده‌اند نیز می‌شود و چنانچه ظرف دو ماه پس از تصویب این قانون استعفاء ندهند، از عضویت در شورای نگهبان مستعفی شناخته می‌شوند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ششم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1388/4/20 از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

قانون اصلاح قانون حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب*

ماده 1. ماده یک لایحه قانونی مذکور با الحاق دو تبصره به شرح ذیل اصلاح و جایگزین می‌شود:

ماده 1: به منظور حفظ و گسترش فضای سبز و جلوگیری از قطع بی‌رویه درختان، قطع هر نوع درخت و یا نابود کردن آن به هر طریق در معابر، میداين، بزرگراه‌ها، پارک‌ها، بوستان‌ها، باغات و نیز محل‌هایی که به تشخیص شورای اسلامی شهر، باغ شناخته شوند در محدوده و حریم شهرها بدون اجازه شهرداری و رعایت ضوابط مربوطه ممنوع است. ضوابط و چگونگی اجراء این ماده در چهارچوب آیین‌نامه مربوط با رعایت شرایط متنوع مناطق مختلف کشور توسط وزارت کشور با هماهنگی وزارت مسکن و شهرسازی، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت جهاد کشاورزی و شهرداری تهران تهیه و به تصویب شورای عالی استان‌ها می‌رسد.

تبصره 1: اصلاح و واکاری باغات در حریم شهرها به شکل جزئی و یا کلی مشمول این ماده نیست و طبق ضوابط مصوب وزارت جهاد کشاورزی انجام می‌شود.

تبصره 2: مصوبات شورای عالی استان‌ها جهت تطبیق با قوانین و رعایت اصل یکصد و سی و هشتم (138) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی خواهد رسید تا در صورتی که برخلاف قوانین بود، با ذکر دلیل برای تجدیدنظر و اصلاح به شورای عالی استان‌ها ارسال گردد.

ماده 2. تبصره یک ماده 4 به شرح ذیل اصلاح و جایگزین می‌شود:

تبصره 1: تفکیک اراضی مشجر و باغات فقط براساس ضوابط ماده یک این قانون و با رعایت سایر مقررات شهرسازی و درج عنوان باغ در اسناد صادره مجاز است ولی قطع درخت در هر محل و با هر مساحت بدون کسب اجازه وفق مقررات این قانون ممنوع است.

ماده 3. تبصره 3 ماده 4 به شرح ذیل اصلاح و جایگزین می‌شود:

تبصره 3: مالکین باغات و محل‌هایی که به صورت باغ شناخته می‌شوند مکلفند به ازاء درخت‌هایی که اجازه قطع آنها از سوی شهرداری صادر می‌شود به تعداد معادل دو برابر محیط بن درختان قطع شده در همان محل و یا هر محلی که شهرداری تعیین خواهد کرد درخت با محیط بن حداقل ده سانتی‌متر بر طبق ضوابط و دستورالعمل‌های موجود در فصل مناسب غرس نمایند.

ماده 4. لایحه قانونی مذکور با توجه به ماده 686 قانون مجازات اسلامی به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

ماده 4: هر کس درختان موضوع ماده یک قانون گسترش فضای سبز را عالمأ و عامداً و برخلاف قانون مذکور قطع یا موجبات از بین رفتن آن‌ها را فراهم آورد، علاوه بر جبران خسارت وارده حسب مورد به جزای نقدی از یک میلیون (1.000.000) ریال تا ده میلیون (10.000.000) ریال برای قطع هر درخت و در صورتی که قطع درخت بیش از سی اصله باشد به حبس تعزیری از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده 5. تبصره 2 ماده 6 حذف می‌شود.

ماده 6. کلیه مقررات و مفاد قانونی مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر شش ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ چهاردهم اسفند ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و مواد 1 و 4 آن که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود در تاریخ 1388/4/20 با اصلاحاتی از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

* روزنامه رسمی شماره 18784 - 1388/6/5

* روزنامه رسمی شماره 18784 - 1388/6/5

آیین‌نامه نحوه پرداخت یارانه در حوزه نشر و مطبوعات*

ماده 1. به منظور سامان‌دهی نظام پرداخت یارانه حوزه نشر و مطبوعات و اجرای بخشی از بند «ز» ماده 104 قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1383 - اعتبار ردیف پیش‌بینی شده به منظور حمایت از نشر کتاب و مطبوعات به شیوه‌های حمایتی مشخص شده در این آیین‌نامه هزینه می‌شود.

بخش اول: حوزه کتاب

ماده 2. پرداخت یارانه مصرف‌کنندگان کتاب به شیوه‌های زیر صورت می‌گیرد:

- 1- انتشار کارت اعتباری یا بن ارزشی خرید کتاب برای استفاده اقشار جامعه با اولویت گروه‌های زیر:
 - الف - دانش‌آموزان به ویژه در مقطع دبیرستان؛
 - ب - دانشجویان در مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری؛
 - ج - طلاب علوم دینی در مقاطع مقدماتی، سطح و خارج؛
 - د - اساتید اهل قلم و فرهیختگان برجسته کشور.

2- تخفیف در بهای کتاب در زمان برگزاری نمایشگاه‌های کتاب، حداقل معادل تخفیفی که ناشران در نمایشگاه به خریداران کتاب اعطاء می‌نمایند.

3- پرداخت مابه‌التفاوت نرخ ارز بابت حمایت از خرید کتب خارجی توسط دانشجویان، اساتید، پژوهشگران، اهل قلم و کتابخانه‌های کشور از نمایشگاه بین‌المللی کتاب در داخل کشور، تا سقف نه میلیون (9.000.000) دلار.

تبصره 1: حداقل هفتاد درصد (70%) اعتبار منظور شده، در بند (1) ماده (2) برای اعطای کارت اعتباری یا بن ارزشی به دانش‌آموزان، دانشجویان و طلاب هزینه می‌شود.

تبصره 2: حداقل پنجاه درصد (50%) از اعتبار این بخش از آیین‌نامه به ماده (2) اختصاص می‌یابد.

ماده 3. خرید و اهدای کتاب به منظور تقویت کتابخانه‌های کشور، ارتقاء فرهنگ عمومی و گسترش فرهنگ کتابخوانی با رویکرد افزایش دسترسی مخاطبان با سلیق مختلف به کتاب، به خصوص جوانان، براساس دستورالعملی است که توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تنظیم می‌شود.

تبصره 1: کتابخانه‌های شخصی که مورد استفاده عموم نمی‌باشد مشمول این ماده نمی‌شود.

تبصره 2: مؤسسات فرهنگی و پژوهشی غیردولتی از طریق اهدای کتاب‌های خریداری شده از محل اعتبار این بخش، مورد حمایت قرار می‌گیرند.

تبصره 3: حداکثر سی درصد (30%) اعتبار این بخش از آیین‌نامه، در ماده (3) هزینه می‌شود.

ماده 4. کمک به شبکه توزیع کتاب برای افزایش دسترسی استفاده‌کنندگان کتاب، از طریق پرداخت یارانه سود و کارمزد تسهیلات بانکی به منظور کمک به خرید، احداث یا راه‌اندازی انبار، تجهیزات توزیع کتاب، کتابفروشی و مجتمع‌های فروشگاه‌های کتاب و نمایشگاه و فروشگاه‌های سیار کتاب و مراکز پخش کتاب، حداکثر تا ده درصد (10%) اعتبار این بخش از آیین‌نامه اختصاص می‌یابد.

ماده 5. حداکثر تا ده درصد (10%) اعتبار موضوع این بخش از آیین‌نامه بابت کمک به انتشار آثار ارزشمند و اطلاع‌رسانی و تبلیغات کتاب و راه‌اندازی پایگاه‌های تازه‌های کتاب و برگزاری نمایشگاه‌های استانی اختصاص می‌یابد.

تبصره 1: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و شهرداری‌ها موظفند در زمینه تبلیغات عمومی برای ایجاد انگیزه در ترویج کتابخوانی و اطلاع‌رسانی در زمینه کتاب از طریق تبلیغات رسانه‌ای، محیطی و شهری همکاری لازم را به عمل آورند.

ماده 6. افزایش یا کاهش حداقل‌ها و حداکثرهای مورد عمل به عنوان سهم اعتباری هر ماده در این بخش تا ده درصد (10%) براساس شرح عملیات موافقت‌نامه متبادله قابل تغییر است.

بخش دوم : حوزه مطبوعات

ماده 7. نشریاتی که از هیأت نظارت بر مطبوعات مجوز اخذ نموده و در موعد مقرر انتشار آن آغاز شده باشد، می‌توانند متقاضی حمایت‌های موضوع این آیین‌نامه باشند.

تبصره 1: تمام نشریاتی که مجوز نشر دریافت می‌دارند پس از حداقل یک دوره شش ماهه انتشار و احراز شرایط و ضوابط قانونی مصرح در قانون مطبوعات، می‌توانند در فهرست حمایت قرار گیرند.

تبصره 2: خبرنامه‌های داخلی سازمان‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی، مشمول حمایت‌های موضوع این آیین‌نامه نمی‌باشند.

تبصره 3: اعلام وصول به موقع و تأیید گزارش شمارگان (تیراژ) منتشره هر نشریه از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از شرایط احراز دریافت حمایت‌های موضوع این آیین‌نامه است.

ماده 8. به منظور اعطای فرصت برای خودکفایی و افزایش توان نشریات کشور، پرداخت نقدی به نشریات با توجه به تعداد صفحات و شمارگان آن‌ها تا شصت درصد (60%) اعتبار مصوبات این بخش از آیین‌نامه به شرح جدول زیر صورت می‌گیرد:

تبصره 1: ارقام جدول یادشده با توجه به عمومیت مشخصات نشریات موجود در اندازه‌های یادشده محاسبه شده است، در صورت تفاوت قطع صفحات، گرماژ و نوع کاغذ مورد استفاده نشریات با قطع و گرماژ مندرج در جدول یادشده به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مبلغ حمایت از انتشار هر صفحه بر این اساس برای این نشریات تعیین می‌گردد.

تبصره 2: چنانچه حجم آگهی‌ها و گزارش آگهی‌های (پر تاز آگهی) مندرج در نشریات بیش از سی درصد (30%) صفحات نشریات باشد به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از میزان صفحات مورد حمایت به تناسب کاسته می‌شود.

ماده 9. نشریات با محتوای زیر از حمایت ویژه برخوردار می‌گردند:

الف) نشریات استانی (محلی) و منطقه‌ای؛

ب) نشریات کودک و نوجوان و بانوان؛

ج) نشریات با موضوع معارف دینی و قرآنی؛

د) نشریات علمی و تخصصی.

تبصره : ویژه‌نامه‌هایی که با موضوع انقلاب اسلامی و ارزش‌های دفاع مقدس منتشر می‌شوند مشمول حمایت ویژه می‌گردند.

ماده 10. نشریات در صورت بالا بودن کیفیت عملکرد محتوایی شامل مواردی چون نسبت اخبار و مطالب تولیدی اختصاصی، تناسب شمارگان و برگشتی نشریه، مطالب علمی، آموزشی مرتبط با زمینه انتشار، ترویج ارزش‌های والای اجتماعی و دینی، ترویج اتحاد ملی و انسجام اسلامی، رعایت اصول روزنامه‌نگاری و چاپ همزمان با انعکاس الکترونیکی نشریه بر اساس جداول امتیازبندی (تهیه شده توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) محاسبه و مورد حمایت ویژه قرار می‌گیرند.

ماده 11. افزایش سهم نشریات موضوع مواد (9) و (10) حداکثر تا سی درصد (30%) اعتبار این بخش از آیین‌نامه و هر مورد حداکثر تا سه برابر جدول موضوع ماده (8) این آیین‌نامه قابل اعمال می‌باشد.

ماده 12. به منظور تشویق دریافت نشریات از طریق اشتراک به اشخاص حقیقی یا حقوقی که مطبوعات مورد نظر خود را از طریق سیستم اشتراک دریافت دارند، تا پنجاه درصد (50%) بها پشت جلد تخفیف داده خواهد شد.

تبصره : حداقل ده درصد (10%) اعتبار این بخش از آیین‌نامه بدون منظور و پرداخت هزینه‌های توزیع سیستم اشتراک مصرف می‌شود.

ماده 13. چنانچه شمارگان اعلام شده نشریات در بازرسی‌های اتفاقی، مغایر شمارگان اعلام شده آنان باشد، میزان حمایت از این نشریات به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به یک سوم حمایت‌های جدول موضوع ماده (8) براساس شمارگان واقعی آنها کاهش می‌یابد.

ماده 14. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است عملکرد مالی، عملیاتی و تحلیلی این آیین‌نامه را هر سال به هیأت وزیران گزارش نماید.

آیین‌نامه تشکیل شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی*

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه 650 - 1388/7/21، بنا به پیشنهاد مورخ 1388/7/7 کمیسیون تحول علوم انسانی دبیرخانه شورای عالی «آیین‌نامه تشکیل شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی» را به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده 1. اصل تأسیس

با هدف ایجاد تحول پایدار در علوم انسانی و به منظور طراحی، سازمان‌دهی، برنامه‌ریزی، مدیریت و هدایت تحول علوم انسانی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی، به استناد ماده 18 آیین‌نامه داخلی شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی، که از این پس در این آیین‌نامه به اختصار شورا نامیده می‌شود، تحت نظارت شورای عالی انقلاب فرهنگی تأسیس می‌شود.

ماده 2. اهداف

1- ابتنای علوم انسانی بر مبنای نظری جمهوری اسلامی و انسان‌شناسی اسلامی؛
2- اصلاح و ارتقاء آموزش و پژوهش در علوم انسانی در جهت انطباق با سیاست‌ها و راهبردها و کارآمدسازی آن در شئون کشور؛
3- هماهنگ و هم‌افزا شدن نهادهای مسئول و فعال در حوزه علوم انسانی.

ماده 3. وظایف و اختیارات

1- تدوین و تصویب اولویت‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌های مناسب آموزشی و پژوهشی در دو سطح، آموزش عالی و آموزش و پرورش؛
2- نظارت راهبردی و مؤثر بر فعالیتهای آموزشی و پژوهشی نهادهای فعال در حوزه علوم انسانی و اتخاذ تدابیر لازم برای ارزیابی، آسیب‌شناسی و اصلاح ساختارها، محتوا، فرایندها، ضوابط و آیین‌نامه‌های مربوطه؛
3- اتخاذ تدابیر لازم برای تقویت آموزش و پژوهش در سطح نهادهای علمی و تربیت نیروی انسانی مستعد به ویژه استاد؛
4- تدوین ضوابط لازم برای منطقی و متوازن ساختن کمیت پذیرش دانشجویان، به ویژه در رشته‌های مهم علوم انسانی براساس استانداردهای مصوب شامل میزان کارآمدی، ظرفیتهای اشتغال مفید در کشور و تناسب با مبنای نظری اسلامی و فرهنگ اسلامی - ایرانی؛
5 - برنامه‌ریزی برای تقویت تولید علم و نظریه‌پردازی در حوزه علوم انسانی؛
6- طراحی و ایجاد یک نظام منسجم برای انتشار و ترویج آثار مناسب در حوزه علوم انسانی با هدف ارائه به مخاطبین و استفاده‌کنندگان این آثار؛
7- ارائه راهکارهای مناسب برای حمایت مؤثر از پروژه‌های اساسی و تحقیقات و تولیدات زیربنایی و نیز اندیشمندان و نهادهای فعال در جهت ارتقاء علوم انسانی؛

8 - فراهم کردن سازوکارهای لازم برای فعالیتهای علمی مشترک میان دانشگاه و حوزه در علوم انسانی از قبیل قطب‌ها و؛
9- نهادینه‌سازی کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره و

آزاداندیشی در علوم انسانی و معارف اسلامی در دانشگاه و حوزه، با مشارکت هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره و آزاداندیشی در جهت مواجهه انتقادی با علوم انسانی ترجمه‌ای؛
10- برنامه‌ریزی برای تولید منابع علوم انسانی و معرفی آن در صحنه‌های بین‌المللی.

ماده 4. ترکیب اعضاء

1) یکی از اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی به انتخاب شورای عالی (رییس)؛
2) معاون ذی‌ربط رییس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها؛
3) معاون ذی‌ربط وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛
4) معاون ذی‌ربط وزیر آموزش و پرورش؛
5) نماینده شورای عالی حوزه علمیه قم؛
6) معاون ذی‌ربط رییس دانشگاه آزاد اسلامی؛
7) رییس یا نماینده ذی‌ربط پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛
8) رییس یا نماینده ذی‌ربط پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛
9) نماینده ذی‌ربط مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)؛
10) رییس یا نماینده ذی‌ربط پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛
11) پنج نفر از صاحب‌نظران حوزه علوم انسانی به پیشنهاد اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی و تأیید شورای عالی؛
12) دو نفر از صاحب‌نظران عضو انجمن‌های علمی دانشگاهی در عرصه علوم انسانی با تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
13) دو نفر از صاحب‌نظران عضو انجمن‌های علمی حوزوی در عرصه علوم انسانی با تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
14) دو نفر از رؤسای دانشکده‌های علوم انسانی با تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی.

ماده 5. مصوبات و تصمیمات این شورا با رعایت ماده 19 آیین‌نامه داخلی شورای عالی انقلاب فرهنگی پس از تأیید و تصویب نهایی توسط شورای عالی و مطابق با ماده 9 آیین‌نامه داخلی شورای عالی، لازم‌الاجراء است و کلیه دستگاه‌های موضوع این مصوبه از قبیل: وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، آموزش و پرورش، پژوهشگاه، دانشگاه آزاد اسلامی موظف به اجرای آن می‌باشند.

ماده 6. این شورا هر شش ماه یک‌بار گزارشی از فعالیتهای خود را به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه می‌دهد.

ماده 7. آیین‌نامه داخلی و سایر مقررات مربوط به جلسات این شورا، توسط خود شورا به تصویب می‌رسد.

ماده 8. این آیین‌نامه در هشت ماده در جلسه 650 - 1388/7/21 شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.